

ประโยค ๑-๒

แปล มคธเป็นไทย

สอบ วันที่

๒๕๖

แปล โดยพยัญชนะ

๑ อตีเต พาราณลียี พรหมทตเต รชช การเนเต เกสโว นาม ราชา รชช ปหาย
 อธิปพพชช ปพพชช ๑ ตัง ปญจ ปุริสสถานิ อนุปปพชชีสุ ๑ โส เกสวตาปโส นาม อโหสิ ๑
 ปสาธนกกปโป ปนสส อนุปปพชชิตวา กปโปโก นาม อนุเตวาสิโก อโหสิ ๑ เกสวตาปโส ปริสาย
 สทธิ อญฺฐ มาเส ทิมวเนเต วสิตวา วสสารตเต โลณมพิลเสวณตถาย พาราณลียี ปตวา ภิกขาย
 นครัง ปาวิลี ๑ อถ นัง ราชา ทิสวา ปสิทิตวา จาตุมมาส อตตโน สนตเทเก วสนตถาย ปฎิณญ์
 คเหตุวา อุยยาเน วสาเปเนโต สายัง ปาตัง ตสส อุปญฺฐานัง คจจติ ๑ อวเสสา ตาปสา กติปาหัง วสิตวา
 ทตติสททาทีหิ อุพพพพหา อาจริย อุกกณฺฐิตมฺหา คจจมาติ อาหังสุ ๑ กหนตาทาติ ๑ ทิมวเนตัง
 อาจริยาติ ๑ ราชา อมฺหากัง อาคตทิวเสเยว จาตุมมาส อธิ วสนตถาย ปฎิณญ์ คณฺหิ กถัง คมิสฺสถ
 ตาทาติ ๑ ตุมเหติ อมฺหากัง อนาจิขิตวาว ปฎิณญา ทินฺนา มยํ อธิ น สกโกม วสิตุ อิติ อวิหฺเร
 ตุมหากัง ปวตติสฺสวณฺฐาเน วสิสฺสามาติ วนทิตวา ปกุกมีสุ ๑ กปปกนฺเตวาสิเกน สทธิ อาจริโย
 โอหิย ๑ ราชา อุปญฺฐานัง อาคโต กุหิ อยยาติ ปุจฺฉิ ๑ อุกกณฺฐิตมฺหาติ วตวา ทิมวเนตัง คตา
 มหาราชชาติ ๑ กปโปโกปิ น จิรสฺเสว อุกกณฺฐิตวา อาจริเยน ปุเนปฺปนัง วาริยามาเนปิ น สกโกมีติ วตวา
 ปกุกามิ ๑ อิตเรสํ ปน สนฺติกัํ อคนฺตวา อาจริยสฺส ปวตตี สฺถนฺเนโต อวิหฺเร ฐาเน วสิ ๑ อปรภาเค
 อาจริยสฺส อนุเตวาสิเก อนุสฺสรนฺตสฺส กุจฺฉิโรโค อุปฺปชฺชติ ๑ ราชา เวชเชหิ ติกิจฺจาเปติ ๑ โรโค น
 วุปลมฺมตติ ๑ ตาปโส อาห มหาราช อิจฺฉลลิตี เม โรคัง วุปลมิตฺตุนฺติ ๑ ภาเนเต สจาทัง สกุกุณฺเฆยฺย อิทาเนว
 โว ผาสุกัง กรเฆยฺยนฺติ ๑ มหาราช สเจ เม ผาสุกัง อิจฺฉลลิตี มัง อนุเตวาสิกาณํ สนฺติกัํ เปเสหิตติ ๑
 ราชา สาธุ ภาเนเตติ ตัง มญฺจเก นิปชฺชาเปตวา นารทามจฺจปฺมุเข จตฺตาโร อมจฺเจ มม อยฺยสฺส
 ปวตตี ญฺตวา มยหัง สาสนนํ ปหิณฺเณยยาถาติ อุยโยเชลลิตี ๑ กปปกนฺเตวาสิโก อาจริยสฺสาคมนัง สุตวา
 ปจฺจคฺคฺคมนัง กตวา อิตเร กหนฺติ วุตเต อสฺสกุณฺฐาเน กิร วสนฺตติ อาห ๑ เตปิ อาจริยสฺสาคตภาวํ
 สุตวา ตตฺถเวว สมิสฺสริตวา อาจริยสฺส อุณฺโหนทกัํ ทตวา ผลาผลํ อหังสุ ๑ ตังณณฺเณว โรโค วุปลมฺมิ ๑
 โส กติปาเหเนว สฺวณฺณวณฺณโณ อโหสิ ๑

เฉลย

ธป.๓ วิชฎาภ วตุฎ น.๙-๑๑

๑ อตีเต พาราณลียี พรหมทตเต รชช กาเรนเต เกสโว นาม ราชา รชช ปทาย
อิลิปพพชช ปพพชช ๑ ตํ ปญจ ปุริสสตานิ อนุปพพชชิสสุ ๑ โส เกสวตปโส นาม อโหสิ ๑
ปสาธนคปโป ปนสสุ อนุปพพชชิตวา กปโป นาม อนุตวาสิโก อโหสิ ๑

๑. ในกาลอันล่วงไปแล้ว ครั้นเมื่อพระเจ้าพรหมทัต (ทรงยังบุคคล) ให้กระทำอยู่ ซึ่งความเป็น-
แห่งพระราชชา ในเมืองชื่อว่าพาราณสี, อ. พระราชา พระนามว่าเกสวะ ทรงละแล้ว ซึ่งความเป็น-
แห่งพระราชชา ผนวชแล้ว ผนวชโดยความเป็นฤาษี ๑ อ. ร้อยแห่งบุรุษ ท. ทำ บวชตามแล้ว (ซึ่งพระราชชา)
นั้น ๑ (อ. พระราชา) นั้น เป็นผู้ชื่อว่าเกสวตปโส ได้เป็นแล้ว ๑ อนึ่ง อ. นายภูษามาลาผู้ประดับ
(ของพระราชชา) นั้น บวชตามแล้ว เป็นอันตวาลิก ชื่อว่ากัปปกะ ได้เป็นแล้ว ๑

เกสวตปโส ปริสาย สทุธิ อภูล มาเส ทิมวเนเต วสิตวา วสุสารตเต โลงมพิลเสวนตถาย พาราณสี
ปตวา ภิกษาย นคร ปาวีสี ๑ อถ นํ ราชา ทิสวา ปสทิตวา จาทุมมาล อตตโน สนตติเก วสนตถาย
ปฏิญญํ คเหตุวา อุยยานे วสาเปนโต สายํ ปาตํ ตสส อุปภูจฺจัน คจฺจติ ๑

อ. ดาบสชื่อว่าเกสวะ อยู่แล้ว ในป่าหิมพานต์ ลิ่นเดือน ท. ๘ กับ ด้วยบริษัท ถึงแล้ว ซึ่งเมืองชื่อว่า-
พาราณสี เพื่อต้องการแก่การเสพซึ่งรสเค็มและรสเปรี้ยว (ในสมัยแห่งภาคพื้น) อันฝนย่อมทั่วแล้ว
ได้เข้าไปแล้ว สู่พระนครเพื่อภิกษา ๑ ครั้งนั้น อ. พระราชา ทรงเห็นแล้ว (ซึ่งพระดาบส) นั้น
ทรงเลื่อมใสแล้ว ทรงรับแล้ว ซึ่งปฏิญญา เพื่อประโยชน์แก่การอยู่ ในสำนัก ของพระองค์ ตลอดประชุม-
แห่งเดือน ๔ (ทรงยังพระดาบสนั้น) ให้อยู่อยู่ใน อุทยาน ย่อมเสด็จไป (สู่ที่) เป็นที่บำรุง (ซึ่งพระดาบส)
นั้น ในเวลาเย็น ในเวลาเช้า ๑

อวเสสา ตาปสา กติปาหํ วสิตฺวา หตฺถิสฺสทฺทาทีหิ อพฺพาพฺพา อจฺริย อุกฺกณฺณฺฐิตฺมฺหา คจฺจมาตี
อาหํสุ ๑ กหนฺตาตฺตาตี ๑ ทิมวฺนฺตํ อจฺริยาตี ๑ ราชา อมฺหากํ อาคตฺทิวเสเยว จาตุมฺมาลํ อีธ วสนฺตฺถาย
ปฏฺิณฺณํ คณฺหิ กถํ คมิสฺสถ ตาตฺตาตี ๑

อ. ดาบส ท. ผู้เหลือลง อยู่แล้ว ลี้นวันเล็กน้อย ผู้ (อันเสียง ท.) มีเสียงแห่งข้างเป็นต้น เบียดเบียดแล้ว
กล่าวแล้ว ว่า ข้าแต่อาจารย์ (อ. กระทบ ท.) เป็นผู้กระสันขึ้นแล้ว เป็นแล้ว, (อ. กระทบ ท.) จะไป ดังนี้ ๑
(อ. พระดาบส ถามแล้ว) ว่า เนาะพ่อ ท. (อ. เธอ ท. จะไป) ในที่ไหน ดังนี้ ๑ (อ. ดาบส ท. เหล่านั้น
กล่าวแล้ว) ว่า ข้าแต่อาจารย์ (อ. กระทบ ท. จะไป) สู่ป่าหิมพานต์ ดังนี้ ๑ (อ. พระดาบส กล่าวแล้ว) ว่า
อ. พระราชา ทรงรับแล้ว ซึ่งปฏิญญา เพื่อประโยชน์แก่การอยู่ ในที่นี้ ตลอดประชุมแห่งเดือน ๔
ในวันแห่งเรา ท. มาแล้วนั้นเทียว, เนาะพ่อ ท. (อ, เธอ ท.) จักไปอย่างไร ดังนี้ ๑

ตุมฺเหหิ อมฺหากํ อนาจิขิตฺตวาว ปฏฺิณฺญา ทินฺนา มยํ อีธ น สกฺโกม วสิตฺถํ อีโต อวิทุเร ตุมฺหากํ
ปวตฺติสฺสวณฺณฺจฺฉาเน วสิสฺสามาตี วนฺหิตฺตวาว ปกฺกมฺมิสฺสุ ๑ กบฺปกนฺตฺเววสิเกน สทฺธิ อจฺริโย โอหิยิ ๑
ราชา อฺปฏฺิณฺณํ อาคโต กุหิ อยฺยาตี ปุจฺฉิ ๑

(อ. ดาบส ท. เหล่านั้น กล่าวแล้ว) ว่า อ. ปฏิญญา อันท่าน ท. ไม่บอกแล้ว แก่กระทบ ท. เทียว
ถายแล้ว, อ. กระทบ ท. ย่อมไม่อาจ เพื่ออันอยู่ ในที่นี้, (อ. กระทบ ท.) จักอยู่ ในที่เป็นที่พึงซึ่งความ-
เป็นไปทั่ว แห่งท่าน ท. อันไม่ไกล จากที่นี้ ดังนี้ ไหว้แล้ว หลีกไปแล้ว ๑ อ. อาจารย์ กับ
ด้วยอันตฺเววสิเกชื่อว่ากบฺปกะ ล้าลงแล้ว ๑ อ. พระราชา เสด็จมาแล้ว (สุทฺธิ) เป็นที่บำรุง ตรีสถามแล้ว ว่า
อ. พระผู้เป็นเจ้า ท. (ไปแล้ว) ในที่ไหน ดังนี้ ๑

อุกฤษฏ์มหาดี วตวา หิมวนต์ คตา มหาราชาติ ฯ กปโปโกปี น จิรสเสว อุกฤษฏีตวา อัจริเยน
ปุนปุนน์ วาริยามาโนปี น สกโกมีติ วตวา ปกุกามิ ฯ อิตเรสึ ปน สนุติกั อคนุตวา อัจริยสส ปวตตี
สฤษนโต อวิหุเร จ्ञานเน วลี ฯ

(อ. พระดาบส กราบทูลแล้ว) ว่า ดูก่อนมหาบพิตร (อ. ดาบส ท. เหล่านั้น) กล่าวแล้ว ว่า (อ. กระทบ ท.)
เป็นผู้กระสันขึ้นแล้ว เป็นแล้ว ดังนี้ ไปแล้ว สู่ป่าหิมพานต์ ดังนี้ ฯ แม่ อ. ดาบสชื่อว่ากัปปกะ
กระสันขึ้นแล้ว ต่อกาลไม่นานนั้นเทียว แม่ผู้อันอาจารย์ ห้ามอยู่ บ่อย ๆ กล่าวแล้ว ว่า อ.กระทบ
ยอมไม่อาจ ดังนี้ หลีกไปแล้ว ฯ แต่ว่า (อ. ดาบสชื่อว่ากัปปกะนั้น) ไม่ไปแล้ว สู่สำนัก (ของดาบส ท.)
เหล่านั้นนี้ พังอยู่ ซึ่งความเป็นไปทั่ว แห่งอาจารย์ อยู่แล้ว ในที่ อันไม่ไกล ฯ

อปรรากะ อัจริยสส อนตวาสิเก อนุสสรนตสส กุจจโรโค อุปปชชิตี ฯ ราชา เวชเชหิ ติจิจจาเปติ ฯ
โรโค น วุปลสมมติ ฯ ตาปโส อาท มหาราช อิจจสิ เม โรคัง วุปลสมิตุนติ ฯ ฆนเต สจาทัง สกุกเณยยุ
อิทาเนว โว ผาสุกัง กระยุยุนติ ฯ

ในกาลอันเป็นส่วนอื่นอีก เมื่ออาจารย์ ตามระลึกถึงอยู่ ซึ่งอันตวาสิเก ท. อ. โรคในท้อง เกิดขึ้นแล้ว ฯ
อ. พระราชา ทรงยังหมอ ท. ให้เยียวยาอยู่ ฯ อ. โรค ย่อมไม่เข้าไปสงบวิเศษ ฯ อ. พระดาบส
กราบทูลแล้ว ว่า ดูก่อนมหาบพิตร อ. พระองค์ ย่อมบรารณา เพื่ออัน ยังโรค ของอาตมภาพ ให้เข้าไป
สงบวิเศษหรือ ดังนี้ ฯ (อ. พระราชา ตรัสแล้ว) ว่า ข้าแต่ท่านผู้เจริญ ถ้าวา อ. ข้าพเจ้า พึงอาจไซ้,
(อ. ข้าพเจ้า) พึงกระทำ ซึ่งความสำคัญ แก่ท่าน ท. ในกาลนั้นนั้นเทียว ดังนี้ ฯ

มหाराช สเจ เม ผาสุกั อิจจลสิ มั อนนตวาลิกานัน สนุติกั เปเสหิตี ๑ ราชา สาธุ ฆนตติ ตั มญจเก
นิปชฺชาเปตฺวา นารทามจฺจุปฺมุข จตฺตารโ อมจฺเจ มม อยฺยสฺส ปวตฺตี ญฺตฺวา มยฺหิ สาสัน
ปทีเณยฺยาถาติ อฺยุโยเซสิ ๑

(อ. พระดาบส กราบทูลแล้ว) ว่า ดูก่อนมหาบพิตร ถ้าว่า (อ. พระองค์) ย่อมปรารภนา ซึ่งความสำราญ
แก่อาตมภาพไซ้ไร, (อ. พระองค์) ขอจงทรงส่งไป ซึ่งอาตมภาพ สู้สำนัก ของอันตวาลิก ท. ดังนี้ ๑
อ. พระราชา (ตรัสแล้ว) ว่า ข้าแต่ท่านผู้เจริญ อ. ดิละ ดังนี้ (ทรงยังพระดาบส) นั้น ให้นอนแล้ว
บนเตียงน้อย ทรงส่งไปแล้ว ซึ่งอำมาตย์ ท. ๔ มีอำมาตย์ชื่อว่านารทจะเป็นประมุข (ด้วยพระดำรัส) ว่า
(อ. ท่าน ท.) ทราบแล้ว ซึ่งความเป็นไปทั่ว แห่งพระผู้เป็นเจ้า ของเรา ฟังส่งไป ซึ่งชาวสาส์น แก่เรา
ดังนี้ ๑

กบปฺกนตวาลิกโ อาจริยสฺสาคมนั สุตฺวา ปจฺจุคฺคณัน กตฺวา อิตเร กทฺหติ วุตฺเต อสุกฺกฺจฺฉานเ กิร
วสนฺตีติ อาท ๑ เตปิ อาจริยสฺสาคตฺตภาวํ สุตฺวา ตตฺถเว สโมสริตฺวา อาจริยสฺส อฺภูโททกั ทตฺวา
ผลาผลํ อทฺสุ ๑ ตํขณฺณญฺเวย โรโค วุปฺสมิ ๑ โส กติปาเหเนว สุวณฺณวณฺโณ อโหสิ ๑

อ. อันตวาลิกชื่อว่ากัปปกะ ฟังแล้ว ซึ่งการมา แห่งอาจารย์ กระทำแล้ว ซึ่งการต้อนรับ, (ครั้นเมื่อคำ) ว่า
(อ. ดาบส ท.) เหล่านี้ (ยอมอยู่) ในที่ไหน ดังนี้ (อันพระดาบส) กล่าวแล้ว, กล่าวแล้ว ว่า ได้ยินว่า
(อ. ดาบส ท. เหล่านี้) ย่อมอยู่ ในที่นั้น ดังนี้ ๑ (อ. ดาบส ท.) แม้เหล่านั้น ฟังแล้ว ซึ่งความที่แห่ง
อาจารย์เป็นผู้มาแล้ว ประชุมกันแล้ว (ในที่) นั้นนั้นเดียว ถวายแล้ว ซึ่งน้ำอันร้อน ได้ถวายแล้ว ซึ่งผล
และผลอันเจริญ แก่อาจารย์ ๑ อ. โรค เข้าไปสงบวิเศษแล้ว ในขณะนั้นนั้นเดียว ๑ (อ. พระดาบส) นั้น
เป็นผู้มีวรรณะเพียงตั้งวรรณะแห่งทอง ได้เป็นแล้ว โดยวันเล็กน้อยนั้นเดียว ๑